

2026-04-20

Vadstena kommuns remissvar gällande SOU 2025:123, Skärpta villkor för friskolesektorn – ytterligare förslag

Kultur- och utbildningsnämnden i Vadstena kommun föreslås lämna följande yttrande på remissen:

I utredningen (sida 24) beskrivs att en ändamålsenlig process för godkännande av huvudman behöver förtydliganden gällande tre punkter:

- Vad som ska framgå av ett beslut om godkännande, och därmed när enskild huvudman behöver inkomma med ansökan om ändring i befintligt godkännande.
- Hur innebörden av påtagliga negativa följder ska förtydligas.
- Hur obligatoriska yttranden från lägeskommuner kan utformas när en enskild ansöker om godkännande att bedriva fristående skola.

Gällande första punkten lyfts bland annat att antalet utbildningsplatser ska framgå i ett beslut om godkännande som huvudman (sida 25).

I den andra punkten lyfts att innebörden av skrivningen ”påtagliga negativa följder” behöver förtydligas, att det innebär negativa ekonomiska, organisatoriska eller pedagogiska konsekvenser för eleverna, eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Det föreslås också att tillståndsmyndigheten förlänger tidsperspektivet gällande bedömning av negativa effekter, från tre år till fem år (sida 27).

I den sistnämnda punkten föreslås att lägeskommunen ska vara skyldig att lämna ett yttrande till Skolinspektionen när myndigheten handlägger en ansökan om godkännande som enskild huvudman. Kommunen ska till yttrandet bifoga en beskrivning av de ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenserna som uppstår om ansökan skulle godkännas (sida 28).

Kommuner är skyldiga att tillhandahålla förskole- och skolplatser till alla kommunens invånare. Att utredningen på ett tydligt sätt pekar ut vikten av att balansera behov av platser med utbud är positivt ur flera aspekter. Detta behövs för att kunna skapa hållbara organisationer utan onödigt stora förändringar i personalorganisationen från

VADSTENA
KOMMUN

år till år. Kvalitet i förskola och skola gynnas av god arbetsmiljö för både barn och vuxna - något som riskerar att drabbas negativt om barn- och elevunderlaget till förskolor och skolor ändras kraftigt från år till år. I ett övergripande perspektiv är vakanta platser i förskolor och skolor kostsamt och gör att kommuner tvingas till ineffektiva lösningar med halvfulla barngrupper och klasser.

Vadstena kommun ställer sig positiv till att större vikt läggs vid kommunernas bedömning och möjlighet att planera utifrån ekonomiska och organisatoriska faktorer vid bedömning av tillstånd för friskolor.

Enligt beslut den 20 april 2026, paragraf 37

Kultur- och utbildningsnämnden i Vadstena kommun